

SIKKERHETSDATABLAD

Primer P 400

AVSNITT 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og selskapet/foretaket

1.1 Produktidentifikator

Produktnavn : Primer P 400
Produktkode : 135504
Farge : Gulaktig.

1.2 Relevante, identifiserte bruksområder for stoffet eller blandingen, og ikke-anbefalt bruk

Identifisert bruk
Produkter med overflatebehandling

1.3 Detaljer om leverandøren på sikkerhetsdatabladet

WEICON GmbH & Co. KG
Königsberger Str. 255
48157 Münster
Germany
Phone: +49 251 93220
Fax: +49(0)251 / 9322 - 244
Internet: www.weicon.de

e-mail adresse til person ansvarlig for dette SDS databladet : msds@weicon.de

1.4 Nødtelefonnummer

Telefonnummer : GIFTINFORMASJONEN - Norge (24h): Tel: ++47 2103 4452 (norsk, engelsk)
TRANSPORT Nødnummer - Norge (24h): Tel: ++47 2103 4452 (norsk, engelsk)

AVSNITT 2: Fareidentifikasjon

2.1 Klassifisering av bestanddeler eller blanding

Produktdefinisjon : Blanding

Klassifisering i henhold til Forskrift (EC) 1272/2008 [CLP/GHS]

Flam. Liq. 2, H225
Skin Irrit. 2, H315
Repr. 2, H361
STOT SE 3, H336
STOT RE 2, H373
Asp. Tox. 1, H304

Produktet er klassifisert som farlig ifølge forskrift (EU) 1272/2008 med endringer.

Se kapittel 16 for fullstendig tekst i H-setningene overfor.

Se avsnitt 11 for mer informasjon om helseeffekter og symptomer.

2.2 Etikettelementer

Farepiktogrammer :

Signalord : Fare

AVSNITT 2: Fareidentifikasjon

Redegjørelser om fare : H225 - Meget brannfarlig væske og damp.
H304 - Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene.
H315 - Irriterer huden.
H336 - Kan forårsake døsighet eller svimmelhet.
H361 - Mistenkes for å kunne skade forplantningsevnen eller gi fosterskader.
H373 - Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.

Redegjørelser om forholdsregler

Forebygging : P201 - Innhent særskilt instruks før bruk.
P280 - Benytt vernehansker, verneklær og øyevern eller ansiktsvern.
P210 - Holdes vekk fra varme, varme overflater, gnister, åpen ild og andre antenningskilder. Røyking forbudt.
P260 - Unngå innånding av damp.
P264 - Vask grundig etter håndtering.

Respons : P308 + P313 - Ved eksponering eller mistanke om eksponering: Søk legehjelp.
P304 + P312 - VED INNÅNDING: Kontakt GIFTINFORMASJONSSENTRALEN eller lege hvis den eksponerte føler ubehag.
P301 + P310, P331 - VED SVELGING: Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege. IKKE framkall brekning.
P362 + P364 - Tilsølte klær må fjernes og vaskes før bruk.
P302 + P352 - VED HUDKONTAKT: Vask med mye vann.

Lagring : P403 + P233 - Oppbevares på et godt ventilert sted. Hold beholderen tett lukket.

Avhending : P501 - Disponer innholdet og emballasje i henhold til lokale, regionale, nasjonale og internasjonale forskrifter.

Farlige ingredienser : toluen

Tilleggs-elementer på etiketter : Ikke anvendelig.

Tillegg XVII – Restriksjoner på produksjon, markedsføring og bruk av bestemte farlige stoffer, blandinger og artikler : Ikke anvendelig.

2.3 Andre farer

Produktet oppfyller kriteriene for PBT eller vPvB i henhold til Forordning (EU) nr. 1907/2006, Tillegg XIII : Denne blandingen inneholder ikke stoffer som er vurdert å være en PBT eller en vPvB.

Andre farer som ikke fører til klassifisering : Ikke kjent.

AVSNITT 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

3.2 Blandinger : Blanding

Navn på produkt/bestanddel	Identifikatorer	%	Forskrift (EU) nr. 1272/2008 [CLP]	Type
toluen	EU: 203-625-9 CAS: 108-88-3 Innhold: 601-021-00-3	≥75 - ≤90	Flam. Liq. 2, H225 Skin Irrit. 2, H315 Repr. 2, H361d STOT SE 3, H336 STOT RE 2, H373 Asp. Tox. 1, H304	[1] [2]
xylene	REACH #: 01-2119488216-32 EU: 215-535-7 CAS: 1330-20-7	<10	Flam. Liq. 3, H226 Acute Tox. 4, H312 Acute Tox. 4, H332 Skin Irrit. 2, H315	[1] [2]

AVSNITT 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

etylbenzen	Innhold: 601-022-00-9 REACH #: 01-2119489370-35 EU: 202-849-4 CAS: 100-41-4 Innhold: 601-023-00-4	≤3	Eye Irrit. 2, H319 STOT SE 3, H335 Asp. Tox. 1, H304 Aquatic Chronic 3, H412 Flam. Liq. 2, H225 Acute Tox. 4, H332 STOT RE 2, H373 (hørselsorganer) Asp. Tox. 1, H304 Se kapittel 16 for fullstendig tekst i H- setningene overfor.	[1] [2]

I følge produsentens nåværende kunnskap, og for anvendbare konsentrasjoner, finnes det ingen bestanddeler i tillegg i produktet som er klassifisert som helse- eller miljøskadelig, og som skulle kreve rapportering i dette avsnittet eller er PBTs eller vPvBs, eller har blitt tildelt en administrativ norm og derfor skulle kreve rapportering i dette avsnittet.

Type

- [1] Stoff klassifisert med en helse - eller miljøfare
- [2] Stoff med en yrkeshygienisk grenseverdi
- [3] Stoffet oppfyller kriteriene for PBT ifølge forskriften (EC) nr. 1907/2006, tillegg XIII
- [4] Stoffet oppfyller kriteriene for vPvB ifølge forskriften (EC) nr. 1907/2006, tillegg XIII
- [5] Stoffer med tilsvarende bekymringsgrad
- [6] Tilleggsopplysninger på grunn av selskapets retningslinjer

Administrativ/Administrative norm/normer er, hvis tilgjengelig, oppført i punkt 8.

AVSNITT 4: Førstehjelpstiltak

4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak

- Øyekontakt** : Skyll straks øynene med mye vann samtidig som øvre og nedre øyelokk løftes. Se etter og ta ut eventuelle kontaktlinser. Fortsett å skylle i minst 10 minutter. Kontakt lege.
- Innånding** : Flytt personen til frisk luft og sørg for at vedkommende hviler i en stilling som letter åndedrettet. Hvis det fremdeles er mistanke om gass i området, må redningspersonellet bruke en hensiktsmessig maske eller et friskluftsapparat. Hvis den tilskadekomne ikke puster, puster uregelmessig eller det oppstår åndedrettsstans, må det gis kunstig åndedrett eller utdannet personell kan gi oksygen. Det kan være farlig for førstehjelpere å bruke munn-mot-munn-metoden. Kontakt lege. Kontakt om nødvendig Giftinformasjonen eller en lege. Hvis personen er bevisstløs, skal vedkommende plasseres i stabilt sideleie, og få medisinsk tilsyn snarest mulig. Sørg for åpne luftveier. Løs på trange klesplagg som snipp, slips, belte eller linning.
- Hudkontakt** : Skyll kontaminert hud med store mengder vann. Fjern forurensede klær og sko. Fortsett å skylle i minst 10 minutter. Kontakt lege. Vask klærne før de brukes på ny. Rens skoene grundig før de brukes igjen.
- Svelging** : Kontakt lege straks. Kontakt Giftinformasjonen eller en lege. Vask munnen grundig med vann. Fjern eventuelle tannproteser. Flytt personen til frisk luft og sørg for at vedkommende hviler i en stilling som letter åndedrettet. Om stoffet er blitt svelget og den berørte personen er bevisst, gi små mengder vann å drikke. Stopp om den berørte personen føler seg dårlig, siden brekninger kan være farlige. Aspirasjonsfare ved svelging. Kan trenge ned i lungene og forårsake skade. Ikke fremkall brekninger. Hvis personen kaster opp, må hodet holdes lavt, så oppkastet ikke kommer i lungene. Ikke gi en bevisstløs person noe gjennom munnen. Hvis personen er bevisstløs, skal vedkommende plasseres i stabilt sideleie, og få medisinsk tilsyn snarest mulig. Sørg for åpne luftveier. Løs på trange klesplagg som snipp, slips, belte eller linning.
- Vern av førstehjelpspersonell** : Det skal ikke iverksettes tiltak som medfører personfare, eller av personer uten tilstrekkelig opplæring. Hvis det fremdeles er mistanke om gass i området, må redningspersonellet bruke en hensiktsmessig maske eller et friskluftsapparat. Det kan være farlig for førstehjelpere å bruke munn-mot-munn-metoden.

AVSNITT 4: Førstehjelpstiltak

4.2 De viktigste symptomene og effektene, både akutte og forsinkede

Overeksponeringstegn/-symptomer

Øyekontakt	: Alvorlige symptomer kan omfatte følgende: smerte eller irritasjon rennede rødhet
Innånding	: Alvorlige symptomer kan omfatte følgende: kvalme eller brekninger hodepine slapphet/tretthet svimmelhet/vertigo ubevissthet reduisert foster vekt økt forsterdørlighet misdannet skelett
Hudkontakt	: Alvorlige symptomer kan omfatte følgende: irritasjon rødhet reduisert foster vekt økt forsterdørlighet misdannet skelett
Svelging	: Alvorlige symptomer kan omfatte følgende: kvalme eller brekninger reduisert foster vekt økt forsterdørlighet misdannet skelett

4.3 Indikasjon av enhver øyeblikkelig medisinsk hjelp og spesialbehandling som er nødvendig

Merknader til lege	: Behandle symptomatisk. Kontakt spesialist på giftbehandling om store mengder har blitt svelget eller inhalert.
Spesifikke behandlinger	: Ingen spesiell behandling.

AVSNITT 5: Brannslukkingstiltak

5.1 Slokkemidler

Egnete brannslukkingsmidler	: Bruk pulver, CO ₂ , vandusj (tåke) eller skum.
Uegnete brannslukkingsmidler	: Ikke bruk vannstråle.

5.2 Spesielle farer forbundet med stoffet eller blandingen

Farer på grunn av stoffet eller blandingen	: Meget brannfarlig væske og damp. Avrenning til kloakkavløp kan forårsake brann- eller eksplosjonsfare. Under brann eller ved oppvarming vil det oppstå en trykkøkning, og beholderen kan revne, med risiko for etterfølgende eksplosjon.
Farlige forbrenningsprodukter	: Nedbrytingsproduktene kan omfatte følgende materialer: karbondioksid karbonmonoksid

5.3 Råd for brannmenn

Spesielle beskyttelses tiltak for brannmenn	: Isoler straks stedet ved å fjerne alle personer i nærheten av uhellet hvis brann har oppstått. Det skal ikke iverksettes tiltak som medfører personfare, eller av personer uten tilstrekkelig opplæring. Flytt beholdere bort fra brannområdet hvis det ikke skaper risiko. Bruk vandusj til å kjøle ned brannutsatte beholdere.

AVSNITT 5: Brannslukkingstiltak

- Særlig verneutstyr for brannslukkingsmannskaper** : Brannslukningspersonell skal bruke egnet verneutstyr og selvforsynt åndedrettsvern (SCBA) med full ansiktsmaske, som brukes i modus for positivt trykk. Brannmannsklær (inkludert hjelmer, vernestøvler og hansker) i samsvar med europeisk standard EN 469, vil gi grunnleggende beskyttelsesnivå mot kjemikalieuhell.

AVSNITT 6: Tiltak ved utilsiktede utslipp

6.1 Personlige forholdsregler, verneutstyr og nødprosedyrer

- For ikke-nødpersonell** : Det skal ikke iverksettes tiltak som medfører personfare, eller av personer uten tilstrekkelig opplæring. Evakuer omkringliggende områder. Ikke la unødvendig og ubeskyttet personale komme inn. Ikke berør eller gå gjennom utsølt materiale. Slå av alle antenningskilder. Ingen bluss, røyking eller ild i fareområdet. Unngå å innånde damp eller tåke. Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Bruk egnet åndedrettsvern ved utilstrekkelig ventilasjon. Bruk egnet personlig verneutstyr.
- For nødpersonell** : Hvis det er påkrevet med spesialklær for å håndtere utslippet, må det tas hensyn til alle opplysningene i avsnitt 8 om egnete og ikke-egnete materialer. Se også opplysningene i "For ikke-nødpersonell".

- 6.2 Forholdsregler for vern av miljø** : Unngå spredning av utslipp av materialet, avrenning og kontakt med jord, vassdrag, avløp og kloakk. Send informasjon til relevante myndigheter dersom produktet har forårsaket miljøforurensning (kloakk, vannsystemer, jord eller luft).

- 6.3 Metoder og materialer for begrensning og opprensning** : Stopp lekkasje hvis dette kan gjøres uten risiko. Flytt beholderne fra utslippsområdet. Det må brukes gnistfritt verktøy og opprettholdes et eksplosjonssikkert miljø. Fortynn med vann og ta opp med mopp hvis vannløslig. Alternativt, eller hvis uløslig i vann, absorber med et inert tørt materiale og plasser i en hensiktsmessig avfallsbeholder. Må deponeres via et firma/underleverandør som er registrert for behandling av spesialavfall.

- 6.4 Referanse til andre avsnitt** : Se avsnitt 1 for nødkontaktinformasjon.
Se avsnitt 8 for opplysninger om egnet personlig verneutstyr.
Se avsnitt 13 for flere opplysninger om avfallshåndtering.

AVSNITT 7: Håndtering og lagring

Informasjonen i dette avsnittet inneholder generelle råd og veiledning.

7.1 Forholdsregler for sikker håndtering

- Vernetiltak** : Bruk egnet personlig verneutstyr (se avsnitt 8.). Unngå direkte kontakt - innhent spesielle opplysninger før bruk. Unngå eksponering under svangerskap. Skal ikke håndteres før alle advarsler er lest og oppfattet. Unngå kontakt med øyne, hud og klær. Pust ikke inn damp eller tåke. Må ikke svelges. Må bare anvendes på et godt ventilert sted. Bruk egnet åndedrettsvern ved utilstrekkelig ventilasjon. Ikke gå inn i lagringsområder og avgrensede områder hvis de ikke er tilstrekkelig ventilert. Oppbevares i originalbeholderen eller i et godkjent alternativ, som er laget av et kompatibelt materiale, oppbevares tett lukket når det ikke er i bruk. Lagres og brukes adskilt fra varme, gnister, åpen ild eller noen annen antenneskilde. Bruk eksplosjonssikkert elektrisk utstyr (ventilasjon, lys og materialhåndtering). Bruk bare verktøy som ikke avgir gnister. Ta forholdsregler mot elektrostatisk utladning. Tom emballasje inneholder produktrester og kan være farlig. Emballasjen må ikke brukes om igjen.
- Råd om generell yrkeshygiene** : Det må ikke spises, drikkes eller røykes i områder der dette materialet håndteres, oppbevares og bearbeides. Arbeidere bør vaske hender og ansiktet før de spiser, drikker eller røyker. Ta av forurensede klær og verneutstyr før du går inn i områder der det spises. Se også avsnitt 8 for flere opplysninger om hygienetiltak.

7.2 Forhold for sikker lagring, inkludert ev. uforenlighet

AVSNITT 7: Håndtering og lagring

Oppbevares i henhold til lokale bestemmelser. Oppbevares i et isolert og godkjent område. Lagres i original emballasje, beskyttet mot direkte solskinn i et tørt, kjølig og godt ventilert område, vekk fra uforenlige materialer (se Avsnitt 10) samt mat og drikke. Oppbevares innelåst. Eliminer alle antenneskilder. Holdes unna oksiderende materialer. Oppbevar beholderen tett lukket og forseglet til alt er klart til bruk. Åpnede beholdere må lukkes forsvarlig og oppbevares stående for å unngå lekkasje. Må ikke oppbevares i umerkede beholdere. Oppbevares/håndteres slik at forurensning i miljøet unngås. Se avsnitt 10 for uforenlige materialer før håndtering eller bruk.

Seveso-direktivet - Rapporteringsterskler

Farekriterier

Kategori	Meldings- og MAPP-teriskel	Terskel for sikkerhetsrapport
P5c	5000 tonne	50000 tonne

7.3 Spesifikk sluttbruk

Anbefalinger : Ikke kjent.

Løsninger spesifikke for industrisektoren : Ikke kjent.

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll/personlig beskyttelse

Informasjonen i dette avsnittet inneholder generelle råd og veiledning. Informasjonen gis basert på typisk forventede bruksområder for produktet. Ytterligere tiltak kan være påkrevet for partihåndtering eller andre bruksområder som kan øke eksponeringen for arbeidere eller miljøutslipp betydelig.

8.1 Kontrollparametere

Administrative normer

Navn på produkt/bestanddel	Grenseverdier for eksponering
toluen	FOR-2011-12-06-1358 (Norge, 9/2018). Absorbert gjennom huden. Gjennomsnittsverdier: 25 ppm 8 timer. Gjennomsnittsverdier: 94 mg/m ³ 8 timer.
xylene	FOR-2011-12-06-1358 (Norge, 9/2018). Absorbert gjennom huden. Gjennomsnittsverdier: 25 ppm 8 timer. Gjennomsnittsverdier: 108 mg/m ³ 8 timer.
etylbenzen	FOR-2011-12-06-1358 (Norge, 9/2018). Absorbert gjennom huden. Kreftfremkallende. Gjennomsnittsverdier: 5 ppm 8 timer. Gjennomsnittsverdier: 20 mg/m ³ 8 timer.

Anbefalt overvåkningstiltak : Om dette produktet inneholder komponenter med yrkeshygiene grenseverdier, kan personlig overvåkning, atmosfæreovervåkning, overvåkning av arbeidsstedet eller biologisk overvåkning for å fastlå effektiviteten på avtrekk eller andre vernetiltak eller og/eller behovet for bruk av personlig åndedrettsvern være nødvendig. Sjekk overvåkingsstandardene, slik som følgende: Europeisk standard NS-EN 689 (Arbeidsplassluft - Veiledning for vurdering av eksponering for kjemiske stoffer ved innånding og målestrategi for sammenligning med grenseverdier) Europeisk standard NS-EN 14042 (Arbeidsplassluft - Veiledning for anvendelse og bruk av prosedyrer for bedømmelse av kjemiske og biologiske agens) Europeisk standard NS-EN 482 (Arbeidsplassluft - Generelle krav til utførelse av måling av kjemiske midler) Det kreves også at det vises til nasjonale rettleidningsdokumenter for bestemmelse av farlige stoffer.

DNEL-er/DMEL-er

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll/personlig beskyttelse

Navn på produkt/bestanddel	Type	Eksponering	Verdi	Befolkning	Effekter
toluen	DNEL	Langsiktig Oral	8.13 mg/kg bw/dag	Generell populasjon	Systemisk
	DNEL	Langsiktig Innånding	56.5 mg/m ³	Generell populasjon	Lokal
	DNEL	Langsiktig Innånding	56.5 mg/m ³	Generell populasjon	Systemisk
	DNEL	Langsiktig Innånding	192 mg/m ³	Arbeidere	Lokal
	DNEL	Langsiktig Innånding	192 mg/m ³	Arbeidere	Systemisk
	DNEL	Langsiktig Hud	226 mg/kg bw/dag	Generell populasjon	Systemisk
	DNEL	Kortsiktig Innånding	226 mg/m ³	Generell populasjon	Lokal
	DNEL	Kortsiktig Innånding	226 mg/m ³	Generell populasjon	Systemisk
	DNEL	Langsiktig Hud	384 mg/kg bw/dag	Arbeidere	Systemisk
	DNEL	Kortsiktig Innånding	384 mg/m ³	Arbeidere	Lokal
	DNEL	Kortsiktig Innånding	384 mg/m ³	Arbeidere	Systemisk
	xylene	DNEL	Langsiktig Oral	1.6 mg/kg bw/dag	Generell populasjon
DNEL		Langsiktig Innånding	14.8 mg/m ³	Generell populasjon	Systemisk
DNEL		Langsiktig Innånding	77 mg/m ³	Arbeidere	Systemisk
DNEL		Langsiktig Hud	108 mg/kg bw/dag	Generell populasjon	Systemisk
DNEL		Langsiktig Hud	180 mg/kg bw/dag	Arbeidere	Systemisk
DNEL		Kortsiktig Innånding	289 mg/m ³	Arbeidere	Lokal
DNEL		Kortsiktig Innånding	289 mg/m ³	Arbeidere	Systemisk
etylbenzen		DNEL	Langsiktig Oral	1.6 mg/kg bw/dag	Generell populasjon
	DNEL	Langsiktig Innånding	15 mg/m ³	Generell populasjon	Systemisk
	DNEL	Langsiktig Innånding	77 mg/m ³	Arbeidere	Systemisk
	DNEL	Langsiktig Hud	180 mg/kg	Arbeidere	Systemisk

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll/personlig beskyttelse

			bw/dag		
	DNEL	Kortsiktig Innånding	293 mg/m ³	Arbeidere	Lokal
	DMEL	Langsiktig Innånding	442 mg/m ³	Arbeidere	Lokal
	DMEL	Kortsiktig Innånding	884 mg/m ³	Arbeidere	Systemisk

PNEC-er

Ingen PNEC-er tilgjengelige.

8.2 Eksponeringskontroll

Egnede konstruksjonstiltak : Må bare anvendes på et godt ventilert sted. Bruk prosesinnbygging, lokal avsugsventilasjon eller andre tekniske tiltak for å holde arbeidstakerenes eksponering for luftbårene forurensninger under anbefalte- eller lovbestemte eksponeringsgrenser. De tekniske løsningene må også holde konsentrasjoner av gass, damp og støv under laveste eksplosjonsgrense. Bruk eksplosjonssikkert ventilasjonsutstyr.

Individuelle vernetiltak

Hygieniske tiltak : Vask hender, underarmer og ansikt grundig etter å ha håndtert kjemiske produkter, før inntak av mat, røyking og toalettbesøk samt ved avsluttet arbeidsperiode. Det bør brukes egnede teknikker ved fjerning av klær som kan være tilsølt. Vask forurensede klær før de tas i bruk igjen. Sørg for at øyeskyllestasjoner og sikkerhetsdusjer er i nærheten av arbeidsstedet.

Øye-/ansiktsvern : Det skal benyttes vernebriller i samsvar med godkjente standarder når risikovurdering indikerer at dette er nødvendig for å unngå eksponering for væskesprut, damp, gass eller støv. Hvis kontakt er mulig, skal følgende verneutstyr brukes, hvis det ikke vurderes at en høyere grad av verneutstyr er nødvendig: beskyttelsesbriller mot kjemikaliesprut.

Hudvern

Håndvern : Det skal til enhver tid ved håndtering av kjemiske produkter benyttes kjemisk bestandige, ugjennomtrengelig hansker i samsvar med godkjente standarder når risikovurdering indikerer at dette er nødvendig. Se til at hanskene fremdeles beholder sine beskyttende egenskaper ved å vurdere parametrene som spesifiseres av hanskeprodusenten. Legg merke til at tiden for gjennomtrenging for hanskematerialer kan være forskjellig for ulike hanskeprodusenter. Anbefales : 1 - 4 timer (gjennombruddstid): nitrilgummi ; 4 - 8 timer (gjennombruddstid): Viton®/butylgummi

Kroppsvern : Personlig verneutstyr skal velges i samsvar med oppgaven som utføres og farene forbundet med denne, og skal være godkjent av en spesialist før dette produktet håndteres. Der det oppstår antenningsrisiko på grunn av statisk elektrisitet, skal det brukes antistatisk vernetøy. Vernetøyet skal omfatte antistatiske overaller, støvler og hansker for størst mulig beskyttelse mot statisk utladning. Se Europeisk standard NS-EN 1149 for informasjon om material- og designkrav og testmetoder.

Annet hudvern : Egnert fottøy og eventuelt tilleggsværn for huden skal velges basert på oppgaven som skal utføres og de risikoene som er involvert, og må godkjennes av en spesialist før dette produktet håndteres.

Åndedrettsvern : Basert på potensial fare og risk for eksponering, velge en respirator som oppfyller den gjeldende sertifiseringsstandard. Gassmasker må brukes i henhold til et åndedrettsvern program, for å sikre riktig montering, opplæring og andre viktige sider ved bruk. Anbefales : organisk damp (Type AX) og partikkelfilter

Begrensning og overvåkning av miljøeksponeringen : Utslipp fra ventilasjon eller prosessutstyr bør kontrolleres for å sikre at de er i samsvar med kravene i gjeldende miljølovgivning. I enkelte tilfeller er det nødvendig å anvende gasskrubbere, filtre eller konstruksjonsendringer i prosessutstyret for å redusere utslippene til akseptable nivåer.

AVSNITT 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1 Informasjon om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Utseende

Fysisk tilstand	: Væske.
Farge	: Gulaktig.
Lukt	: Benzenaktig.
Luktterskel	: Ikke kjent.
pH	: Ikke kjent.
Smeltepunkt/frysepunkt	: Ikke kjent.
Utgangskokepunkt og - kokeområde	: 111°C
Flammepunkt	: Closed cup (CC): 4°C
Fordamping	: Ikke kjent.
Antennelighet (fast stoff, gass)	: Ikke kjent.
Øvre/nedre brennbarhets- eller eksplosjonsgrenser	: Nedre: 1% Øvre: 7.8%
Damptrykk	: 2.9 kPa [romtemperatur]
Damp tetthet	: Ikke kjent.
Relativ tetthet	: Ikke kjent.
Tetthet	: 0.87 g/cm ³ [20°C]
Løselighet(er)	: Uløselig i følgende materialer: kaldt vann og varmt vann.
Fordelingskoeffisient oktanol/ vann	: Ikke kjent.
Selvantennelsestemperatur	: Ikke anvendelig.
Dekomponeringstemperatur	: Ikke kjent.
Viskositet	: Kinematisk (40°C): <0.2 cm ² /s
Anmerkninger	: Ikke kjent.
Eksplosjonsegenskaper	: Ikke kjent.
Oksidasjonsegenskaper	: Ikke kjent.

9.2 Andre opplysninger av betydning for helse, miljø og sikkerhet

Løselighet i vann : Ikke kjent.

AVSNITT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1 Reaktivitet	: Det finnes ingen bestemte testdata på reaktivitet tilgjengelig for dette produktet eller bestanddelene.
10.2 Kjemisk stabilitet	: Produktet er stabilt.
10.3 Mulighet for skadelige reaksjoner	: Ved lagring og bruk under normale forhold vil det ikke oppstå farlige reaksjoner.
10.4 Forhold som skal unngås	: Unngå alle mulige antenningskilder (gnist eller flamme). Beholdere må ikke utsettes for trykk, skjæres i, sveises, forsterkes, loddes, bores, knuses eller utsettes for varme eller antennelseskilder.
10.5 Uforenlige stoffer	: Reaktivt, eller uforenlig med følgende stoffer: oksiderende materialer
10.6 Farlige nedbrytingsprodukter	: Det bør ikke dannes farlige nedbrytingsprodukter ved normale lagrings- og bruksforhold.

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

11.1 Informasjon om toksikologiske effekter

Akutt toksisitet

Navn på produkt/ bestanddel	Resultat	Arter	Dose	Eksponering
toluen	LC50 Innånding Damp	Rotte	49 g/m ³	4 timer
	LD50 Oral	Rotte	636 mg/kg	-
xylene	LC50 Innånding Gass.	Rotte	5000 ppm	4 timer
	LD50 Oral	Rotte	4300 mg/kg	-
etylbenzen	LD50 Hud	Kanin	>5000 mg/kg	-
	LD50 Oral	Rotte	3500 mg/kg	-

Konklusjon/oppsummering: Ikke kjent.

Estimater over akutt toksisitet

Vei

Hud	20000 mg/kg
Inhalering (gasser)	90909.09 ppm
Inhalering (damper)	555.56 mg/l

Irritasjon/korrosjon

Navn på produkt/ bestanddel	Resultat	Arter	Poeng	Eksponering	Observasjon
toluen	Øyne - Mildt irriterende	Kanin	-	0.5 minutter 100 mg	-
	Øyne - Mildt irriterende	Kanin	-	870 ug	-
	Øyne - Sterkt irriterende stoff	Kanin	-	24 timer 2 mg	-
	Hud - Mildt irriterende	Gris	-	24 timer 250 UI	-
	Hud - Mildt irriterende	Kanin	-	435 mg	-
	Hud - Middels irriterende stoff	Kanin	-	24 timer 20 mg	-
xylene	Hud - Middels irriterende stoff	Kanin	-	500 mg	-
	Øyne - Mildt irriterende	Kanin	-	87 mg	-
	Øyne - Sterkt irriterende stoff	Kanin	-	24 timer 5 mg	-
	Hud - Mildt irriterende	Rotte	-	8 timer 60 UI	-
etylbenzen	Hud - Middels irriterende stoff	Kanin	-	24 timer 500 mg	-
	Hud - Middels irriterende stoff	Kanin	-	100 %	-
	Øyne - Sterkt irriterende stoff	Kanin	-	500 mg	-
	Hud - Mildt irriterende	Kanin	-	24 timer 15 mg	-

Konklusjon/oppsummering : Ikke kjent.

Overfølsomhet

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

Konklusjon/oppsummering : Ikke kjent.

Mutasjonsfremmende karakter

Konklusjon/oppsummering : Ikke kjent.

Kreftfremkallende egenskap

Konklusjon/oppsummering : Ikke kjent.

Reproduktiv giftighet

Konklusjon/oppsummering : Ikke kjent.

Fosterskadelige egenskaper

Konklusjon/oppsummering : Ikke kjent.

Toksisitet for angitt målorgan (enkelteksposering)

Navn på produkt/bestanddel	Kategori	Eksponeeringsvei	Målorganer
toluen	Kategori 3	-	Narkotisk effekt
xylene	Kategori 3	-	Irritasjon i luftveiene

Toksisitet for angitt målorgan (gjentatt eksposering)

Navn på produkt/bestanddel	Kategori	Eksponeeringsvei	Målorganer
toluen	Kategori 2	-	-
etylbenzen	Kategori 2	-	hørselsorganer

Fare for aspirering

Navn på produkt/bestanddel	Resultat
toluen	ASPIRASJONSFARE - Kategori 1
xylene	ASPIRASJONSFARE - Kategori 1
etylbenzen	ASPIRASJONSFARE - Kategori 1

Opplysninger om sannsynlige eksponeringsveier : Ikke kjent.

Potensielle akutte helseeffekter

- Øyekontakt** : Ingen kjente betydelige virkninger eller kritiske farer.
- Innånding** : Kan forårsake sentralnervøs (CNS) depresjon. Kan forårsake døsigheit eller svimmelhet.
- Hudkontakt** : Irriterer huden.
- Svelging** : Kan forårsake sentralnervøs (CNS) depresjon. Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene.

Symptomer forbundet med fysiske, kjemiske og toksikologiske egenskaper

- Øyekontakt** : Alvorlige symptomer kan omfatte følgende:
smerte eller irritasjon
rennede
rødhet
- Innånding** : Alvorlige symptomer kan omfatte følgende:
kvalme eller brekninger
hodepine
slapphet/tretthet
svimmelhet/vertigo
ubevissthet
redusert foster vekt
økt forsterdørlighet
misdannet skelett

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

- Hudkontakt** : Alvorlige symptomer kan omfatte følgende:
irritasjon
rødhet
redusert foster vekt
økt forsterdørlighet
misdannet skelett
- Svelging** : Alvorlige symptomer kan omfatte følgende:
kvalme eller brekninger
redusert foster vekt
økt forsterdørlighet
misdannet skelett

Det kan forekomme både forsinkede og øyeblikkelige effekter, og også kroniske effekter på grunn av kort- og langtidseksponering

Korttidseksponering

- Potensielle, øyeblikkelige effekter** : Ikke kjent.
- Potensielle, forsinkede effekter** : Ikke kjent.

Langvarig eksponering

- Potensielle, øyeblikkelige effekter** : Ikke kjent.
- Potensielle, forsinkede effekter** : Ikke kjent.

Potensielle kroniske helseeffekter

Ikke kjent.

Konklusjon/oppsummering : Ikke kjent.

- Generelt** : Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.
- Kreftfremkallende egenskap** : Ingen kjente betydelige virkninger eller kritiske farer.
- Mutasjonsfremmende karakter** : Ingen kjente betydelige virkninger eller kritiske farer.
- Fosterskadelige egenskaper** : Mistenkes for å kunne gi fosterskader.
- Effekter på utvikling** : Ingen kjente betydelige virkninger eller kritiske farer.
- Fruktbarhetseffekter** : Ingen kjente betydelige virkninger eller kritiske farer.

Andre opplysninger av betydning for helse, miljø og sikkerhet : Ikke kjent.

AVSNITT 12: Økologiske opplysninger

12.1 Toksisitet

Navn på produkt/ bestanddel	Resultat	Arter	Eksponering
toluen	Akutt EC50 12500 µg/l Ferskvann	Alge - Pseudokirchneriella subcapitata	72 timer
	Akutt EC50 11600 µg/l Ferskvann	Skalldyr - Gammarus pseudolimnaeus - Voksen	48 timer
	Akutt EC50 6000 µg/l Ferskvann	Dafnie - Daphnia magna - Ungdyr	48 timer
	Akutt LC50 5500 µg/l Ferskvann	Fisk - Oncorhynchus kisutch -	96 timer

AVSNITT 12: Økologiske opplysninger

		Fiskeyngel	
xylene	Kronisk NOEC 1000 µg/l Ferskvann	Dafnie - Daphnia magna	21 dager
	Akutt EC50 90 mg/l Ferskvann	Skalldyr - Cypris subglobosa	48 timer
etylbenzen	Akutt LC50 13400 µg/l Ferskvann	Fisk - Pimephales promelas	96 timer
	Akutt EC50 4600 µg/l Ferskvann	Alge - Pseudokirchneriella subcapitata	72 timer
	Akutt EC50 3600 µg/l Ferskvann	Alge - Pseudokirchneriella subcapitata	96 timer
	Akutt EC50 6.53 mg/l Sjøvann	Skalldyr - Artemia sp. - Nauplii	48 timer
	Akutt EC50 2.93 mg/l Ferskvann	Dafnie - Daphnia magna - Nyfødt organisme	48 timer
	Akutt LC50 4200 µg/l Ferskvann	Fisk - Oncorhynchus mykiss	96 timer

Konklusjon/oppsummering : Ikke kjent.

12.2 Persistens og nedbrytbarhet

Konklusjon/oppsummering : Ikke kjent.

12.3 Bioakkumuleringspotensial

Navn på produkt/ bestanddel	LogP _{ow}	BKF	Potensial
toluen	2.73	90	lav
xylene	3.12	8.1 til 25.9	lav
etylbenzen	3.6	-	lav

12.4 Jordmobilitet

Fordelingskoeffisient for jord/vann (K_{oc}) : Ikke kjent.

Mobilitet : Ikke kjent.

12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurderinger

Denne blandingen inneholder ikke stoffer som er vurdert å være en PBT eller en vPvB.

12.6 Andre skadevirkninger : Ingen kjente betydelige virkninger eller kritiske farer.

AVSNITT 13: Instruksjoner ved disponering

Informasjonen i dette avsnittet inneholder generelle råd og veiledning. Listen over Identifiserte bruksområder i avsnitt 1 bør sjekkes for eventuell bruksspesifikk informasjon i eksponeringsscenarioet(ene).

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Produkt

Metoder for avhending : Unngå at det produseres avfall, eller reduser avfallsmengden til et minimum i den grad det er mulig. Deponering av dette produktet, oppløsninger og alle biprodukter skal til enhver tid skje i samsvar med lovfestede krav til miljøvern og avfallsdeponering og alle regionale bestemmelser fra lokale myndigheter. Overskytende materialer og ikke gjenvinnbare produkter må deponeres via et firma/ underleverandør som er registrert for behandling av spesialavfall. Avfall må ikke deponeres ubehandlet til avløp unntatt når det er fullstendig i samsvar med alle krav

AVSNITT 13: Instruksjer ved disponering

fra myndigheter med jurisdiksjon.

Farlig avfall : Produktets klassifisering kan oppfylle kriteriene for farlig avfall.

Den europeiske avfallslisten (EAL)

Avfallskode	Avfallsbetegnelse
08 04 09*	avfall av klebemidler og tetningsmasse som inneholder organiske løsemidler eller andre helsefarlige stoffer

Emballasje

Metoder for avhending : Unngå at det produseres avfall, eller reduser avfallsmengden til et minimum i den grad det er mulig. Avfallsemballasjen bør resirkuleres. Forbrenning eller avhending på søppelplass bør vurderes hvis det ikke er mulig med resirkulering.

Emballasjetype	Den europeiske avfallslisten (EAL)
15 01 10*	emballasje som inneholder rester av eller er forurenset av helsefarlige stoffer

Spesielle forholdsregler : Produktet og emballasjen skal uskadeliggjøres på en sikker måte. Vær forsiktig ved håndtering av tomme beholdere som ikke er rengjort eller skylt ut. Tomemballasje eller tomme poser kan inneholde noe produktrester. Damp fra produktrester kan danne svært brennbar eller eksplosiv atmosfære inne i beholderen. Ikke skjær, sveis eller slipp brukte beholdere uten at de først har vært grundig rengjort på innsiden. Unngå spredning av utslipp av materialet, avrenning og kontakt med jord, vassdrag, avløp og kloakk.

AVSNITT 14: Transportopplysninger

	ADR/RID	IMDG	IATA
14.1 FN-nummer	UN1294	UN1294	UN1294
14.2 Korrekt transportnavn, UN	TOLUEN	TOLUENE	Toluene
14.3 Transportfareklasse (r)	3	3	3
14.4 Emballasjegruppe	II	II	II
14.5 Skadevirkninger i miljøet	Nei.	Nei.	Nei.

Tilleggsopplysninger

ADR/RID : **Fareidentifikasjonsnummer** 33
Begrenset mengde 1 L
Tunnellkode (D/E)

IMDG : **Kriseplaner** F-E, S-D

IATA : **Mengdebegrensning** Passasjer- og transportfly: 5 L. Instruksjoner for emballering: 353. Bare transportfly: 60 L. Instruksjoner for emballering: 364. Begrensede mengder - Passasjerfly: 1 L. Instruksjoner for emballering: Y341.

14.6 Spesielle forholdsregler for brukeren : **Transport innenfor brukerens anlegg**: produktet skal alltid transporteres i lukkede beholdere som står oppreist. Det må sikres at personer som transporterer produktet har fått opplæring i hva som skal gjøres ved uhell eller utslipp.

14.7 Transport i bulk, i samsvar med IMO-instrumenter : Ikke kjent.

AVSNITT 15: Regelverksmessige opplysninger

15.1 Sikkerhets-, helse- og miljøforskrifter eller lovverk som er spesifikke for stoffet eller blandingen

EU-forskrift (EU) nr. 1907/2006 (REACH)

Tillegg XIV - Liste over stoffer som krever autorisasjon

Tillegg XIV

Ingen av bestanddelene er opplistet.

Stoffer som gir stor grunn til bekymring

Ingen av bestanddelene er opplistet.

Tillegg XVII – : Ikke anvendelig.

Restriksjoner på produksjon, markedsføring og bruk av bestemte farlige stoffer, blandinger og artikler

Restriksjoner ved fremstilling, marketing og bruk

Produktnavn	CAS nr.	%	Restriksjon
Primer P 400		100	3
toluen	108-88-3	75 - 99	3, 48
xylen	1330-20-7	1 - 10	3
etylbenzen	100-41-4	<2	3

Andre EU regler

Industriutslipp (forebygging og kontroll integrert forurensning) - Luft : Ikke listeført

Industriutslipp (forebygging og kontroll integrert forurensning) - Vann : Ikke listeført

Ozon-nedbrytende stoffer (1005/2009/EU)

Ikke listeført.

Forhåndssamtykke (PIC) (649/2012 / EU)

Ikke listeført.

VOC innhold : 97%

VOC (g/L) : 843.9 g/l

Seveso Direktivet

Dette produktet kontrolleres under Seveso-direktivet.

Farekriterier

Kategori
P5c

Nasjonale forskrifter

Navn på produkt/ bestanddel	Listenavn	Navn på listen	Klassifisering	Merknader
etylbenzen	Norske administrative normer	etylbenzen	Carc. K	-

Internasjonale bestemmelser

Konvensjon om kjemiske våpen, stoffliste over kjemikalier i Schedule I, II og III

Ikke listeført.

Montreal protokolen

AVSNITT 15: Regelverksmessige opplysninger

Ikke listeført.

Stockholms konvensjonen om persistente organiske forurensere

Ikke listeført.

Rotterdamkonvensjonen om samtykke ved forutgående informasjon (PIC)

Ikke listeført.

UNECE Aarhus Protokoll for POP-er og tungmetaller

Ikke listeført.

Inventarliste

Australia : Alle bestanddelene er listet opp eller mottatt dispensasjon for.

Canada : Alle bestanddelene er listet opp eller mottatt dispensasjon for.

Kina : Alle bestanddelene er listet opp eller mottatt dispensasjon for.

Europa : Alle bestanddelene er listet opp eller mottatt dispensasjon for.

Japan : Alle bestanddelene er listet opp eller mottatt dispensasjon for.

New Zealand : Alle bestanddelene er listet opp eller mottatt dispensasjon for.

Filippinene : Alle bestanddelene er listet opp eller mottatt dispensasjon for.

Den Koreanske Republikk : Alle bestanddelene er listet opp eller mottatt dispensasjon for.

Taiwan : Alle bestanddelene er listet opp eller mottatt dispensasjon for.

Tyrkia : Alle bestanddelene er listet opp eller mottatt dispensasjon for.

USA : Alle komponenter er aktive eller unntatte.

Vietnam : Alle bestanddelene er listet opp eller mottatt dispensasjon for.

15.2 Kjemisk sikkerhetsvurdering : Dette produktet inneholder stoffer som fremdeles krever sikkerhetsvurderinger for kjemiske stoffer.

AVSNITT 16: Andre opplysninger

✔ Angir informasjon som er endret fra tidligere versjon.

Forkortelser og akronymer : ATE = Akutt toksisitets estimat
CLP = Klassifisering, merking og innpakning
DMEL = Oppnådd minimalt effekt nivå
DNEL = Oppnådd ingen effekt nivå
EUH statement = CLP-spesifikk fareerklæring
N/A = Ikke kjent
PBT = Persistent, Bioakkumulerbar og Giftig
PNEC = Forutsatt ingen effekt konsentrasjon
RRN = REACH registrerings nummer
SGG = Segregeringsgruppe
vPvB = Meget persistente og meget bioakkumulerende

Fremgangsmåte for avledning av klassifisering etter forskriften (EC) nr. 1272/2008 [CLP/GHS]

Klassifisering	Justering
Flam. Liq. 2, H225	På grunnlag av testdata
Skin Irrit. 2, H315	Kalkuleringsmetode
Repr. 2, H361	Kalkuleringsmetode
STOT SE 3, H336	Kalkuleringsmetode
STOT RE 2, H373	Kalkuleringsmetode
Asp. Tox. 1, H304	Kalkuleringsmetode

Fullstendig tekst for forkortede H-setninger

AVSNITT 16: Andre opplysninger

H225	Meget brannfarlig væske og damp.
H226	Brannfarlig væske og damp.
H304	Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene.
H312	Farlig ved hudkontakt.
H315	Irriterer huden.
H319	Gir alvorlig øyeirritasjon.
H332	Farlig ved innånding.
H335	Kan forårsake irritasjon av luftveiene.
H336	Kan forårsake døsighet eller svimmelhet.
H361	Mistenkes for å kunne skade forplantningsevnen eller gi fosterskader.
H361d	Mistenkes for å kunne gi fosterskader.
H373	Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.
H412	Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

Fullstendig tekst for klassifiseringer [CLP/GHS]

Acute Tox. 4	AKUTT TOKSISITET - Kategori 4
Aquatic Chronic 3	FARE I VANNMILJØ (LANGVARIG) - Kategori 3
Asp. Tox. 1	ASPIRASJONSFARE - Kategori 1
Eye Irrit. 2	ALVORLIG ØYESKADE/-IRRITASJON - Kategori 2
Flam. Liq. 2	BRENNBARE VÆSKER - Kategori 2
Flam. Liq. 3	BRENNBARE VÆSKER - Kategori 3
Repr. 2	GIFTIG VED REPRODUKSJON - Kategori 2
Skin Irrit. 2	ETSER/IRRITERER HUD - Kategori 2
STOT RE 2	GIFTIG FOR SPESIELLE MÅLORGANER (GJENTATT EKSPONERING) - Kategori 2
STOT SE 3	GIFTIG FOR SPESIELLE MÅLORGANER (ENKEL EKSPONERING) - Kategori 3

Utskriftsdato : 03.06.2020

Utgitt dato/ Revisjonsdato : 02.06.2020

Dato for forrige utgave : 03.04.2020

Versjon : 2

Merknad til leseren

Så langt vi kjenner til, er informasjonen i dette dokumentet dekkende og nøyaktig. Imidlertid er verken leverandøren som er navngitt ovenfor, eller noen av deres underleverandører, rettslig ansvarlige eller erstatningspliktige for at denne informasjonen er nøyaktig og fullstendig. Avgjørelsen om egnetheten av alle materialer er i siste instans kun brukerens eget. Alle materialer kan ha ukjente risikomomenter og bør brukes med forsiktighet. Selv om bestemte risikomomenter er beskrevet her, kan vi ikke garantere at dette er de eneste som finnes.